

S Z A R V A S

T A R S A D A L M I é s S Z É P I R O D A L M I L A P.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagytemető utca 519 szám.

Sáposky Zs. könyvnyomda

Megjelenik hetenkint kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel

Előfizetési ár:

Félsz évre 5 frt — kr — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.

Hirdetések árszabályszerint vétetnek fel

Egyes számok kaphatók:

Lővenfeld Soma és Kalmár Dániel kereskedésében.

A házasságról.

Szép az élet, ha azt a megelégedés és boldogság aranyos verőfénye sugarozza be, s ha magasabb célok töltik ki annak belső tartalmát.

De mi az, a mi neki fokozottabb érdekességet kölcsönöz s a férfit feladatainak igazi magaslatára emeli?

Valóban nem a pénz, mely oly különféle változatos alakban jelenik meg előttünk, sem a tavaszi verőfény, mely mindent új életre kelt, sem a dícsvágy, mely néha nagy tetteknek a rugója, hanem a nő, a ki egyedül bír azon kiváló képességgel, hogy az életet kellemessé, bájoszá s érdekessé teheti.

A nő! mily halom nemes fogalom fűződik ez egy szóhoz! mennyit fejez az ki s mi mindenre képes ő?

A magánosan álló férfi, ha gazdag, nem tudja igazán élvezni vagyonát, ha szegény sokkal súlyosabb a munkája, mint ha neje lenne.

A nőtlen ember gondolatai, tettei, világ vagy egyéb nézetei egészen mások, mint a nős emberéi. Hisz nincs, a ki irányt szaljon gondolatainak, ki nemesítse tetteit s javítgassa nézeteit.

A nő átalakító hatása kiterjed a férfi egész lényére. De természetesen csak akkor, ha a nő tudatában van nemes és nagyszerű feladatának s férje részéről ama tiszteletben részesül, mely őt méltán megilleti. S ezen tiszteletet tartozik minden férfi nejének megadni feltétlenül.

A családi élet csak akkor lehet igazán boldog, ha férj és nő megértik egymást, ha egyik elnéző tud lenni a másik iránt s ha mindenik tiszteletben tartja a másik jogait, szabadságát, mert a nő nem alárendeltje a férfinak, hanem életének olyan kiegészítő része, mely nélkül a férfi csak valamilyen több a semminél, de annyi semmiesetre sem, hogy társadalmi s honfiai kötelmeinek ethikai szempontból megfelelhessen.

Ha azonban a nő kiegészítő része a férfinak a férfi a nőnek is, ki férfi nélkül szintén csak fél rész. Egyik a másik nélkül a társadalomban csak annyit ér, a mennyi munkát végezhet s így csak valamely gép árával egyenlő. A házasság ezt a kétes értéket megszünteti s a legmagasabb értékre emeli.

Ily szoros viszony létezőn férfi és nő közt, nem-e természetes, hogy kölcsönös tiszteletben tartsák egymás jogait? Hisz régi igazság az, hogy a ki másokat elnyom, maga sem szabad, ő is elnyomva érzi magát. A szabadságától meg fosztott vagy szabadságában csak korlátolt nő nem képes anyai, hitvesi feadatának megfelelni s ennek oka a férj, ki nem azt tekinti feleségében, a mit tekintenie kellene, hanem valami alárendelt egyént lát benne, ki arra való, hogy az ő szeszélyeit tünje s kedvteléseinek objektuma legyen.

T Á R C Z A.

Berta.

A Bodroghyék kastélyából zongoraszó mellett vig dalolás hallatszik ki az utcára.

Finom női hang ez, erőteljes, merész minden ízében és a legmagasabb helyeken is tiszta, esengő.

Mindig szerettem a jó női hangokat, most azonban kétszeres érdeklődéssel hallgattam a dalt azalatt a kis idő alatt míg kocsim az ablak alatt haladt.

Nevelősködtem abban az időben.

Ez alkalommal épen meghívást kaptam Bodroghyékhoz, hogy a kis Alfonz, a család személfényét a középtanodára előkészítem. Kocsisom már messziről figyelmeztetett a magas emeletes kastélyra, mely mint büszke bérez a halmok között, óriási arányaival, hatalmas oszlopaival és ablakaival esudalkozásra indított.

Volt e kastély stíljében valami titokzatos erő, mely a szemlélőt féltékké, háttortalanra tette. E hatalmas épület mellett az ember saját kiesinységére gondolt, nem törvölve azzal, hogy hiszen e kolozsális alkotmány is emberi mű.

Kocsisom befordult a kastély kapuján és az oszlopos veranda alatt megállott.

Zöld liberiába bujtatott inas szaladt kocsimhoz lesegíteni holmimat.

Folyton a hallott női hangok esengtek fülemben s alig vártam már, hogy megludjam, ki az a nő, aki ilyen szépen énekel.

Az inas feltárta előttem a szárnyas ajtót, salonba léptem, hol egy ősz ember ült a zongora mellett még mellette egy 16 évesnek látszó fiatal, szőke leány kótát tartott a kezében.

Miközben bemulatam magam az öreg úr szívélyesen kezet szorított, ellenben a kis leány be szaladt a másik terembe, honnan ismét hallhattam ezüst esengését hangját.

Az öreg úr esengtetett s a belépő inasnak utasítást adott, hogy azonnal menjen Alfonzért, mert megjött a nevelő úr.

Megvallom egy kissé féltem ettől a gyermektől. Nem ismertem még ugyan, de a körülményekből azt vettem ki, hogy nagyon elkenyveztetett fiú lehet.

Jó félóra múlva, mialatt az öreg úr egyre-másra figyelmeztetett, bejött kipirosodott arcú Alfonz és se szó se beszéd, nekem futott, rám nézett és aztán összevisszaült és esékelt.

Nó ez nem rossz kezdet, gondolom magamban s Bodroghy is megjegyezte négy szemközt, hogy az előbbi nevelő a fiú részéről nem részesült ilyen fogadtatásban, mint én.

Hát szeretsz te engemet fiam? kérdem Alfonztól.

— A nevelő ur, nem olyan morder, durva embernek látszik, mint az a másik volt, akit atyám elküldött.

— Fiam előbbi nevelőd talán kissé szigorubb volt irányodban és te azért itéled el őt, pedig szigorúságával csak javandatot akarta előmozdítani?

— Nem uram — felelé a fiú — ő nem volt szigorú, goromba volt a szó legszorosabb értelmében. Már arczkifejezése is olyan volt, hogy féltem magányosan lenni vele egy teremben. Szemöldökei összeértek, szeméi mély üregeikből mint a parasztnak mécsese úgy pislogott, ujka duzzadt volt és félre állt s ha beszélni kezdett azt hittem hogy valami fazékkal harangoznak. Nem volt arczában semmi szelídség, semmi vonzó kifejezés.

Én nem tudom, hogy helyesen gondolkodom-e, de azt tapasztaltam, hogy a jó emberek rendesen szépek, és a rossz emberek többnyire csúfak. Őt miközben az előbb megláttam szeméből rögtön kiolvastam, hogy jó ember és hogy szeretni fog engem. Én kérem szeretek tanulni, mindig jelesem volt még eddig a nevelő uraknál, csak e legutóbbi adott rossz jegyeket mindegy, mert hát megvallva őszintén a dolgot, nem

A nők méltóságának, erőnyeinek tisztelete mindig ismertető jele az erkölcsileg jól fejlett nemzeteknek.

Az a népművelés mindig virágzott, a mely tiszteletben tartotta nőit, míg azok a nemzetek melyek a nőkben rabszolgákat láttak, napról napra sülyedtek s nagyrészüket elpusztult.

Példát nyújt az előbbiekre a kereszténység, az utóbbiakra a mohamedánok, kik bizonyára nem sülyedtek volna oly mélyen ha kellő tiszteletben tartották volna nőik jogait s igyekeztek volna azok erőnyeit a természet örök törvényei szerint fejleszteni.

A nők fentebb vázolt tulajdonságainak, képességeinek, hivatásának érvényre jutása okozta a műveltebb nemzetek hatalmának emelkedését, jólétüket s virágzásukat.

Valóban, ha így fogjuk fel e dolgot, akkor igazán méltányolni fogjuk a házasság szent intézményét egész magasztosságában.

M—r H—ny.

HIREK.

— Személyi hir. Jancsovics Pál megyénk alispánja f. hó 26-án városunkból Gyomára utazott.

— A városházán, mint értesültünk, a várótermek rövid idő múlva fűtetni fognak. Bizony már ideje volt e régen érzett hiánynyon segíteni.

— Deprecatio. A főgymnasium tanuló ifjusága ez évben az urvacsorával deczem-

ber hó 6-án fog élni. Az urvacsorát a főgymnasiumi diszteremben istentisztelet fogja megelőzni, melyen Nt. Lányi Gusztáv ev. magyar lelkész és a tanuló ifjuság köréből Szász József »Vajdaköri« alelnök fog szónokolni.

— Utadó-ügy. A községi előjáróság közhírré teszi a megyei törvényhatóság határozatát mely szerint a közmunka kötelezettségi önkéntes váltás ~~behajthatatlanság~~ kivételével az I-ső osztályú kereseti adó után fizetett utadóval azon módon esedékes és hajtandó, be, kezelendő és ellenőrizendő. A behajthatlan tartozás természetben szolgáltatandó le. A váltások első felének behajthatatlanság alapján az egész tartozás, II-dik felének behajthatatlansága folytán pedig ezen tartozás szolgáltatandó le természetben. Ezen természetben lerovandó tartozás ugy tekintendő mintha az önkéntes megváltás nem lett volna bejelentve. E szabályrendeleti módosítás ellen a fellebezések a városházán beadhatók.

— Tűzrendészet. Békésvármegye törvényhatósági bizottsága a tűzrendészeti szabályrendeletét a belügyministerium felhívására a következőképen módosította: Tekintve hogy az orosházi, gyulai és szeghalmi járásbeli községek továbbá Uj-kigyós és Kondoros községek nincsenek azon helyzetben, hogy községeik közelében könnyen hozzáférhető helyeken állítsanak fel takarmányraktárakat, másrészt tekintve, hogy Békés, M.-Berény, Körös-Tarcsa, Csaba, Szarvas, Szt-andrás és Öcsöd községek a beérkezett fősolgabirói jelentések szerint oly alkalmas helyen s kellő területű takarmányraktárakkal bírnak, hogy a szükséges takarmányt és tüzelő szalmát a lakosság a téli félévben naponként is beszerezheti, a megyei tűzrendészeti szabályrendelet aként módosították, hogy az udvarokon a tőszomszédok meghallgatása mellett a község előjárósága

által, a tűzrendészetre való figyelemmel, előzetesen kijelölendő helyeken az okvetlen szükséges rőzse és tűzifa, továbbá Békés, M.-Berény, K.-Tarsa, Csaba, Szarvas, Szt-andrás, Öcsöd községek kivételével a többi megyebeli községekben okt. 1-től máj. 1-ig 200 kéve kukorica-kóró, 2 kocsi fűtőszalma és jószágértartásra 2 kocsi takarmány tartása fedetlen helyen is meg engedtetik.

— A »Szarvas és Vidéke« czimű lap-társunk, mint azt legutóbbi számában olvassuk december hó 18-adikától kezdve hetenként kétszer fog megjelenni, még pedig vasárnap egész és szerdán féliven, Hát ehhez mit szól a »Borsszem Jankó«?

— A roncsoló toroklob egyre terjed városunkban. November 26-ika óta ismét 3 megbetegülés történt. Megbetegültek: Solti Teréz (1102.) házszám, Sonkoly György (1539.) és Boros János (226.) A fertőzött házak vörös zászlócskákkal vannak megjelölve.

— Vadászat tartatott f. hó 27-én Szörhalmon. Megjelent mintegy 24 vadász, az eredmény azonban csak 50 nyul lett. Vadászat után a szörhalmi társaság tanyáján kedélyes estebédre gyűltek össze a vadászok. A lakoma végén Benka (gyula főgymnasiumi tanár mordott tőszót, humoros felköszöntőjében éltetve a szörhalmi társulatot melyre — ugymond — annyi áldás szálljon, valahány szem golyó veszett kárba a vadászat alkalmával.

— Statistika. Városunkban összesen 18 egylet működik és ezek a következők: Casinó egylet, (keletkezett 1837-ben) Nép-kör, (1882.) Polgárikör, (1870.) Függetlenségikör, (1882.) Takarékpénztári-egylet, (1868.) Vadásztársulat, (1889.) Polgárcsány-iskolát fentartó társulat, (1878.) Nőegylet, (1874.) Izraelitanőegylet, (1864.) Iparoskör, (1884.) Óvoda-egylet, (1854.) Szentandrásifloktakarékpenztár, (1891.) Méhész-egylet

tudtam figyelni szavaira és így leckéimet nem tanulhattam meg. De ön alatt igyekezni fogok és hiszem, hogy meg lesz velem elégedve.

Egy tizenegy éves gyermek ajkairól hallani ilyen beszédet ez már mégis valami — gondolám magamban — és megdicsérve a gyermeket okos felléptéért figyelmeztettem őt arra, hogy abban az egyben csalódik, hogy a jó embernek egyszersmind szépnek is kell lennie, és több példával illusztráltam állításomat.

Alfonz ezután elvezetett a számomra kijelölt szobába, mely nagyuri egyszerűséggel volt berendezve.

Szobából nyílt Alfonz szobája mely még az enyémmel is egyszerűbb berendezésű volt.

Alfonznak még az nap előadást tartottam és ismét csodálkoznom kellett e gyermek éles felfogá-án és ítélőtehetségén.

Este a vacsoránál ismét találkoztam a széplangú Bertával, ki most már nem szaladt el előlem, hanem az ő csicsérgő hangjával fűt-fűt összekérdezett tőlem úgy, hogy én alig tudtam minden egyes kérdésre feleletet adni.

Felette csodálkoztam, hogy változhatott meg ilyen egyszerre.

Mikor először találkoztam vele akkor kezdet sem szorított, csak elszaladt a másik

terembe és most meg úgy cseveg velem, mintha valami régi ismerőse lennék.

Később azonban megtudtam Alfonztól, hogy Berta rendkívül ellenszenvvel viseltetett az eddigi nevelők iránt s mikor én bemutatam magam, elég volt hallania e szót »nevelő« hogy mindjárt a faképnél hagyjon. De Alfonztól hallván, hogy én mennyire különbözöm az előbbeni nevelőktől, beszédbe bocsájtkozott velem és ugylátszott, hogy az ő rokonszenvét is megnyertem.

Másnap Alfonz mikor tanulási órája bevégeződött, amint én ezt később megtudtam — lelkesedve szaladt Bertához és elbeszélte neki, hogy soha életében még ilyen nevelőt nem látott, a ki ilyen szépekre tanította volna s aki olyan szépen bánt volna vele, pedig hát 5 év alatt volt már vagy 10 nevelője.

Berta, a ki még maga is 16 éves gyermekleány volt, szerfelett kíváncsi volt előadásomra és bánásmódomra s azért egyszer engedélyt kért, hogy óráinknál jelen lehessen, készséggel meghívtam őt a tanterembe, mert a csinos fiatal leány iránt — mi tagadás benne érdeklődni kezdtem.

E dolognak az lett a vége hogy egy helyett, két tanítványom lett. A szőke kis Berta soh'sem mulasztotta volna el az

órákra eljönni és figyelmesen hallgatta előadásaimat végig, néha-néha engedelmet kérve egy-egy közbeszólásra, ha valamit jobban akart megérteni.

Magasztos eszméim voltak a nevelésről s kitűnő bizonyítványok a tanúim, hogy ebbeli ügyességemet nem egyszer bebizonyítottam egyes főúri családoknál.

Alfonzzal szemben is folyton a nevelő akartam lenni, és legfőbb vágyam volt az öreg Bodroghy meglegedését kivívni.

Egy körülmény azonban szerfelett aggasztott, és ez nem volt más, mint Bertának az előadásokra való részvétele.

Tapasztalni kezdtem magamon, hogy nem Alfonzra nézek, ha magyarázatok, hanem Bertára, hogy nem Alfonzt kérdezem ki, hanem Bertát, hogy nem Alfonz a tanítványom tulajdonképen, hanem Berta.

Milesz ennek a vége. A szőke kislány egész megzavarta elhatározásomat, nem tudtam nevelői teendőimet végezni, ha őt láttam, felesleges meséket reggeltem s tekintetem folyton űde arcára esett, míg Alfonzt egészen elhanyagoltam.

Alfonz jelet is adta, annak, hogy nem tetszik neki a dolog és többször kért, hogy Berta ne legyen jelen az óráknál.

Finomságom tiltotta, hogy ezt Bertának értésére adjam, másrészt azonban

(1892.) Dalegyelet, (1892.) Önkéntes tűzoltó-egylet, (1892.) Kereskedelmi csarnok (1882.) és Iparosifjúsági énképző és betegsegélyző egylete (1888.) A kilátást célzó tekintetében van: Közművelődési-egylet 6. Illetnyújtási 2. Szórakozási 3. Nevelési 2. Jótékonyági 2. Segélynyújtási 2. Gazdasági 1. összesen 18.

— A dalárda által f. hó 26-án rendezett táncmulatság nem sikerült úgy, mint azt az ügybuzgó rendezőség remélte. Oka ennek főként az lehetett hogy ugyanazon napon 4 iparoslakadalom volt. Kiküldött tudósítónknak a hölgyek közül a következőket sikerült feljegyeznie: Konstantinovic Szidi, Kovács nővérek, Zlinszki Rózsi, Keresmárik Juliska, Szendy Emilia, Liska Giza, Harsányi nővérek, Komlóvszky Etel, Konrád Erzs, Molitórisz Paulia, Weber Biri és Lévai Ida. Az I-ső negyest mintegy 35 pár táncolta. A táncmulatság alatt a Körmagyar is előkerült, mely táncot hölgyeink közül Konstantinovic Szidi, Szendy Emilia, Zlinszki Rózsi, Kovács Gizella, Liska Giza és Kovács Szeréna lejtettek el. A mulatság éjfél 3 óráig tartot.

— Hivatalos vizsgálat. A varmegye által a Viskovic-féle sikkasztási ügy megvizsgálása céljából Dr. Hajnal József és Hoffmann Mihály gyulai ügyvéd városunkban időzött néhány napig.

— Követendő példa. Orosházán Dr. Bartóky József főszolgabíró vasárnap délután 3 órára értekezletre hitt össze mintegy 25 helybeli, nagyjából az intelligenciához tartozó egyent. Dr. Bartóky J. elfoglalva az elnöki széket, előadta az összehívás célját s körülbelül következőket mondotta: A munka-mozgalomnak a járásban is kettős oka van: gazdasági és társadalmi. — A gazdasági okról nem szólhatni, mert annak ellenében intézkedni közigazgatási kormány-

feladat. A társadalmi okot ismerjük: munkásaink bizalmatlansága nem csak a tőke, hanem a tudomány és törvény iránt is. — És a bizalmatlanság, mely tényleg jelen van, természetes következmény. — E varmegyében az a patriarchalis viszony, mely ott, hol a közép birtok a művelt közép osztály kezében van, ma is fennáll, — nem fejlődött ki, mert a közép birtokok jobbadán nem a művelt közép osztály kezében vannak s nem, mert a nagy községek nem képeznek alkalmas helyet e patriarchalis viszony kifejlődésére. — A munkások ezen bizalmatlansága oka annak, hogy bennök a különállás érzete él, melyet eloszlatni a társadalom kötelessége. — A közép birtokosokban nem bírván ez irányban, — hatékony elemet, — másként kell a népet meggyőzni arról, hogy a művelt középosztálynak nem csak egyes egyénei, hanem ezen művelt elem minden tagja barátja a népnek. — Ennek kimutatására alkalmas mód: megosztani a művelt elemnek a néppel azt, a mije van: ösmereit. — Az ösmerekek közlésének tömegekkel szemben alkalmas formája a népszerű felolvasás. — Ennek rendezését tervezi oly alakban, hogy e felolvasások által azon törvényi és ésszerűségi szabályok közöltessenek a néppel, a melyre annak mindennap szüksége van s melynek tiltó rendelkezéseibe ez a jó nép, legtöbb esetben járattan s tudatlansága miatt beleütközik. E felolvasások annak reményében rendeztetnek, hogy a nép tanulni akar. — Kezdetben a munkás körben is csak tanultak és csak később jött az idegen áramlat, mely miatt a munkás körök elhírhedtek. — A felolvasások január, február és márcziusban rendeztetnének 8 községben, minden második vasárnap délután. Ezt a tervet veszi elő s felhívja a jelenlévőket a megbeszélésre. Azon nézetének ad kifejezést, hogy e terv ellen a hasonló

mozgalmak ellen felhozni szokott indokok nem állnak meg. — Ma már ugyanis nem mondhatja, sőt nem is gondolhatja komoly ember, hogy a köznép csak úgy jó, ha tudatlan. Azt se lehet mondani, hogy e terv ideális, hiábavaló a nép közönyösségével szemben, mert bár mondhatják, hogy a nép mindég elégedetlen volt, és az is lesz, — a köznép iránti buzgalkodásról lemondani nem szabad. — Végül felkéri az értekezletet, hogy ezen értekezleten, sem ezen értekezletből kifolyó eszmecserékben a z elmúlt év munkásmozgalmait illetőleg sem egyesek, sem hatóságok, sem egyes osztályok eljártását, magatartását bíráló tárgyává ez alkalomból senki ne tegye, mert az értekezlet célja: a haladás, — a múlt idők vitáinak ismétlése pedig e haladásnak gátat vetne. A megnyitó beszéd után a felvett eszmét valamennyien helyeselték s kimondta az értekezlet, hogy a járás minden községében tartassanak felolvasások s a módozatok és részletek elkészítésére felkérte dr. Bartóky József főszolgabíró.

— Államsegély. Lapunkban annak idején említettük, hogy a helybeli főgymnasium az államtól közelebb 2000 forint segélyt fog kapni, a vallás és közoktatásügyi mkir. minister f. hó 16-án kelt 4448 számú rendeletével az államsegély már kiadásra is utalványoztatott a helybeli mkir. Adóhivatalnál.

— Korcsolyázás. A Körös vizén a jég elegendő vastag léven, ott a korcsolyázás megkezdődött.

— Városi levéltárunk. Megyénk alispánja itt időzése alkalmával megtekintvén a rendezés alatt álló városi levéltárt, oda nyilatkozott hogy a megkezdett módon való rendezésnek befejezte után a varmegyében nem lesz olyan levéltár több, mint a szarvasi.

— Italmérési ügy. A megyei pénzügyigazgatóság a bor és sörmérési üzletek legmagasabb számát Szentandráson 14 és

feltett szándékom volt, hogy e körülményen okvetlen segíteni fogok, mert azzal tisztába voltam, hogy nevelői működésem így nem sokat fog érni.

Váratlan eset szabódott meg e keblemellen helyzethől. Atyam meghalt s nekem szülőföldemre kellett utaznom, hogy az ő csekély gazdaságát átvegyem.

Bodroghy, bár látszott rajta hogy nem szívesen bocsajt el, egy szó ellenvetést sem tett.

Alfonztól és Bertától a tanteremben bucsúztam el.

Alfonz összevissza esókölt és megígértetni akarta velem, hogy többször megfogom őket látogatni.

Mikor kereken kijelenttem, hogy ez már többé nem lehetséges, Alfonz sírni kezdett, s Berta sem nem tudta könnyeit elrejtteni.

Mi mindaketten úgy szeretjük önt — szölt Alfonz — megölelve, Berta is azt mondta, hogy ő meghalna, ha a nevelő urat többé nem látná. —

— A mint e szavakat Berta meghallotta elpirult és lesütötte szemét.

Gyanítani kezdtem, hogy e leány viszont szeret engem, s nehogy ezt az öreg Bodroghy észrevegye siettem eltávozni a kastélyból.

Otthon az atyám hosszas betegeskedése miatt elhanyagolt gazdaság rendezéséhez fogtam.

Három évig szakadatlanul szülőföldemen tartózkodtam, s e három év alatt nem egyszer tettem fel magamban hogy meglátogatom Bodroghyékát.

A cselekedetre azonban csak három év múlva került a dolog.

Nem bírtam már magammal folyton előttem lebegett a Berta kisirt képe, és mint a ki valamitől fél, repülni szerettem volna, az elhagyott kastélyba vissza, ahol oly igen szerettek.

A mint újból a hatalmas kastély közelébe értem, szívem hevesen dobogott. Valamitől úgy félttem, valami úgy nyomta a szívemet.

A szárnyas ablakoktól nem hallatszott a esiesergő női ének és a kísérő zongora hangjai; az udvarba nem szaladt liberias inas elébe ruháimat leszedni, az egész kastély kiholtnak látszott, sehol egy emberre nem akadunk.

Végre jelentkezés nélkül kopogtatlam be az egyik terembe, valami titkos erő vitt engem épen azon szobába, mely Berta lakása volt.

A szobába leverl arcú rokonokat látom özegyülve, kik elfojtott lélegzettel

tekintettek az ágyra, hol Berta feködt halálos betegen.

Az öreg Bodroghy lelken-lezve tolt az ágy felé.

— Uram ön az oka, csak ön mentheti még meg.

Közelebb mentem az ágyhoz Berta megismert felsikoltott s azután lázas sietséggel ölelt magához és — megcsókölt.

Szemei fokról-fokra élénkülni kezdtek, lázas pir futott végig halvány arcán, s fuldoklása szülvén azt sugta fülembé, hogy elmenetele óta nincsen semmi nyugta, semmi öröme és kérte hogy igérjem meg, hogy többé el nem távozom soha. És azután beszélt jeggyúrúrról, menyaszonyi koszorúrról szerelemről boldogságról. Majd atyára kiabált, hogy mért nem adja áldását frigyünkre, mért tesz boldogtalauá egyszerre két embert.

De ez már mind csak egy lázas beteg vizioira vallott.

Előbbi jobban léte csak egy utolsó visszapillantás volt a földi életre.

Karjaimban adta ki lelkét és mindenki elképzelheti, hogy mily lehangelő érzelmekkel tértem vissza temetése után szülőföldemre, tudva azt, hogy mindez — másképp is lehetett volna!

Pedagogus.

Szarvason 49-ben állapította meg, és felhívta a községeket, hogy a közrendészeti szempontból kifogásolható italmérési helyiségeket, melyeknél az italmérés megvonandó lenne jelentsék be. Nálunk csak két olyan italmérési hely van mely közrendészeti kifogásolható, a Járdek házban és a hidmelletti Meitner féle kocsmák.

— A kondorosi út kövezéséről. A járási felügyelő úr felhívta, hogy miután tudomása van arról, hogy Békésvármegye törvényhatósága azon eszmével foglalkozik, hogy esetleg a vármegyei utadóra felveendő költsön segítségével mindazon thatósági utakat, melyek a forgalom nagysága folytán ily átalakításra tényleg igényel birnak, kikövezze és miután Szarvas község határában a legélénkebb forgalmú a Szarvas — Kondorosi út a mennyiben rajta Szombat és Vasárnapokon továbbá heti vásárok alkalmával ezer számra közlekednek a kocsik, ezen útnak a szőlőkig, illetőleg a Balczó halomig való kikövezése iránti kérvény ügyében képviselői közgyűlési határozatot hozzon.

— Szini kerületek beosztása. Az országos magyar színészegyesület igazgatótanácsa a vidéki színészet fejlődésének előmozdítása, a biztosabb megélhetési mód elérése czéljából a vidéki városokat szini kerületekké óhajta csoportosítani. E csoportosításra a szini kerületek beosztására nézve Bényei István, az országos színészegyesület irodai igazgatója a »Színészek Lapja«-ban egy részletesen kidolgozott tervet tett közöl melyből minket első sorban a Szarvasra vonatkozó rész érdekel. A terv szerint B.-Csaba, Orosháza Mezőtúr, Békés, Kisujszálás, H.-M.-Vásárhely és Szarvas egy kerületet képezne, melyre nézve a terv a következőket tartalmazza:

B.-Csabán: okt.-nov.-decemberben 3 hó.
Orosházán: január- februárban . . . 2 »
Mezőtúron: márcziusban . . . . . 1 »
Békésen: áprilisban . . . . . 1 »
Kisujszálásán májusban . . . . . 1 »
H.M.Vásárhelyen június-júliusban . . 2 »
Szarvason aug.-szeptemberben . . 2 »
12 hó

Ebben a kerületben mulhatlanul szükséges a megyei, városi, illetve községi segély hogy egy szintársulat benne megélhessen. Mert habár a kebeleztet városok elég népesek és gazdagok is, de nem birnak olyan nagy közönséggel, hogy a bevételek megfelelőek legyenek. Tekintettel arra, hogy a kerület némely helyén (B.-Csaba, Szarvas) a lakosság vegyesajkú, itt némi állami segélyre van szükség. A megyei és községi segélyek következők lennének:

Békésmegye	500	frt
Jászkun-Szolnokmegye	250	»
Hódmező-Vásárhely	300	»
Mezőtúr	150	»
Békés	100	»
Kisujszálás	100	»
B.-Csaba	150	»
Szarvas	150	»
Orosháza	100	»
1800		frt

Különbö a terv, mint azt annak készítője előre jelzi, még megvalósulása esetén is több változást fog szenvedni. A dolog nem egyedül a színészeken áll, sok függ az illető megyék, városok és községek óhajától és áldozatkészségétől, mely nélkül a terv nem is lenne keresztül vihető. Az kétségtelen, hogy a tervezett kerületi beosztás a vidéki színészet fejlődését és általában magasabb színvonalra emelését hathatósan előmozdítaná.

— Kémény tűz volt f. hó 29-én éjjeli 11 órakor városunkban. A város háza kéménye gyuladt és égett ki egyéb baj nem is történt.

— Új iparosok. Marsinszki Márton (Szarvas) labas jóság kereskedésre. Steiner Géza szalócás üzletre, Tornyai Ferenc (Öcsöd) géplakatos iparra engedélyt nyert.

— Megszűnt ipar. Greiner Adolf szent-andrási szabó mester iparáról lemondott.

— Honvédség utószemléje azok nézre kik a rendes ellenőrzési szemlére elmaradtak Deczember 5-én B.-Gyulán fogmegtartani.

— Tüzelőcikkék czimalatt közli Scheiner Jakab, hirdetési rovatunkban, hogy

nála vágott és ölfá, valamint mindenféle tűzre való bel és külföldi szén, nem különben gaskoaksz tetemesen leszállított áron beszerezhető. E hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Heti piac.

Szarvas, 1892. november 29-én

Feljegyzéseink a következők:

Buza legjobb 7.20 közepszerű 6.90
Árpa, legjobb 4.50 Zab, legjobb 5. Kukorica 4.50. Széna 3.— Szalma 1.— Kőszén 1.20. Marhahús —.56 és —.48. Juhhús —.32 Sertéshús —.48. Szalonna —.50. Disznózsír —.56. Napszám árak. Egykét lovas napszám 2 frt 50. Férfi ellátással 40. Ellátás nélkül 50 kr. Nő ellátással 30 kr. Ellátás nélkül 40 kr. Gyermekek ellátással 20 kr. Ellátás nélkül 30.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1892. október 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr.

7401. v. 7413. v.

Szarvas indul: 9:34 d. e. 1:16 d. u.

Mező-Túr érke: 10:20 » 2:32 »

Mezőtúr-Szarvas.

7412. v. 7402. v.

Mező-Túr indul: 12:36 d. u. 5:10 d. u.

Szarvas érke: 1:22 » 5:56 »

Arad-Budapest.

601. gy. 603. sz. 605. sz.

Arad ind: 8:20 d. e. 11:18 d. e. 9:05 este

Csaba érke: 9:20 » 12:50 » 10:50 »

» ind: 9:25 » 1:15 d. u. 11:05 éjjel

Mező-Túr érke: 10:29 » 2:42 d. u. 12:19 »

» ind: 10:30 » 2:50 » 12:53 »

Szolnok érke: 11:15 » 4:04 » 2:06 »

» ind: 11:46 » 4:15 » 2:21 »

Budapest érke: 1:50 d. u. 7:25 este 5:50 regge

Budapest-Arad.

602. gy. 604. sz. 606. sz.

Budapest ind: 1:55 d. u. 8:10 d. e. 9:30 este

Szolnok érke: 3:53 » 11:04 » 12:35 éjjel

» ind: 4:02 » 11:14 » 1:05 »

Mező-Túr érke: 4:47 » 12:17 d. u. 2:06 »

» ind: 4:48 » 12:24 » 2:09 »

Csaba érke: 5:52 » 1:48 » 3:33 »

» ind: 5:57 » 2:13 » 3:53 »

Arad érke: 6:57 este 3:45 » 1:52 reggel

Felölős szerkesztő: Mihálfi József

Laptulajdonosok:

Sápszky János és Mihálfi József.

5004

892

Pályázati hirdetés.

Békésvármegyéhez tartozó Szarvas nagyközségben a számvevői teendőkkel szabályrendelileg egybekötött községi mérnöki állás betöltése czéljából ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állás javadalmazása 800 frt ávi fizetésből áll.

Fölhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886 évi XXII. t. cz. 74. §. értelmében fölszerelt folyamodványukat f. évi deczember 28 napjáig bezárólag alólírott nál annál inkább adják be. mert az elkésztett folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

A választás a jövő év január havában megtartandó általános községi tisztújításnál fog Szarvas község házában végre menni.

Szarvas November 9. 1892.

Krcsmárik.

főszolgabíró.

TÜZELŐCZIKKEK.

jóval leszállított áron

Első rendű porosz Darabos és Koczka szén, Kitünő Salgótarjáni kőszén

legkitünőbb gaskoaksz

Ugyiszintén kitünő minőségű tűzifa méterölenként és felvágva pontos kiszolgálás mellett kapható.

SCHEINER JAKAB

piacztéri üzletében

SZARVASON.